

Trudno pisać o miejscu, którego idea założycielska* w żadnym stopniu nie została spełniona, poza dobrym punktem wyjścia, jakim jest czysto fizyczne zaistnienie w stosunkowo dobrej lokalizacji, które, jak zaznacza Maksymilian Wroniszewski**, „przywraca artystycznej topografii miasta tereny leżące nad Motławą”, czy zgromadzenie środowiska poświęconego sprawie, no właśnie — jakiej sprawie?

Roczny okres trwania ULa, który upłynął w aurze alkoholu i gęstniejących relacji, ukazał naturalny charakter tego miejsca, które jawi się jako bezpieczne forum, o miękkiej metaforze i dyskursie zogniskowanym wokół idei zaproponowanych przez zewnętrznych artystów, na których staraliśmy się, wraz z Piotrem Sz. Mańczakiem, wyegzekwować lekką moderację, roboczo nazywaną „systemem”.

Większość dotychczasowych realizacji skupiało się na perspektywie subiektywnego oglądu, dalekiego od społecznego komunikatu, na dodatek wyrażonego w interpasyjnym tonie.

Jedynie czas karnawału, ukazuje potencjał transgresywny ULa który, chciałoby się, ażeby był domeną codzienności tego miejsca.

Nie można jednak zbyt mocno ograniczać naturalnego rozwoju: przeczyć ku duchowi modernistycznej utopii projektowanego, zamkniętego państwa; w ułudzie dążyć do wytrzymałego jak skóra, twardego jak stal tworzu. Należy respektować jego specyficzną autonomię, nawet za cenę możliwości niedostrzegalnego przerodzenia się dziecięctwa w skarłowacenie — tylko w ten sposób UL może stać się odzwierciedleniem środowiska i czasu, w którym żyjemy, co jest nadrzędną rolą pierwszego stadium rozwoju każdego ruchu alternatywnego, o czym jestem przekonany. To już da się odkryć — próbując wskazać domenę liberalno-demokratycznego konsensusu (którym ciągle możemy definiować naszą rzeczywistość, mimo wzmożenia

---

* Piotr T. Mosur, Piotr Sz. Mańczak, *Galeria UL*, „Issuu”, 11 XI 2018 [dostęp: 15 II 2019], https://issuu.com/galeriaul/docs/galeria_ul_tekst_programowy1

** Maksymilian Wroniszewski, *Więści z Gdańska, Nowe miejsca, nowe pisma*, „Arluk” kwartalnik 1-2 (41-42) 2019, str. 82-83

autorytatywnych szarpanin), czy bylibyśmy w stanie dojrzeć coś wyraźniejszego od dążności Iksińskiego do uzyskania poczucia bezpieczeństwa, za pośrednictwem grup oferujących zakorzenienie tożsamościowe, choćby w szczątkowej formie? Oczywiście jest to ogół, niemniej prowokujący chęć dalszego angażowania w otwarte, zdemokratyzowane pole, którym UL chce się charakteryzować.

Budowanie zogniskowanej wspólnoty alternatywnej, jak na razie, zdaje się być sensem ULa; jest to wyraźny punkt wymuszający dywersyfikację tego miejsca, zresztą od jakiegoś czasu występującego bez przedrostka „Galeria”, który, mimo swej otwartości, zawęża możliwości, wyznaczając konkretną trajektorię działań. Tworzenie kolejnej galerii*** nie daje nadziei na zmiany, choć jest dobrym punktem wyjścia, ale wyłącznie dla możliwości przekroczenia tego statusu, która potencjalnie oferuje realny wpływ na budowanie intelektualnego stymulantu, dla — w wielu przypadkach regresywnego — gdańskiego środowiska artystyczno-kulturalnego. Co przyniosą kolejne lata działalności? Na ile UL stanie się otwartym polem dyskusji?

Na ile status niezależnego podmiotu zostanie wykorzystany do — dajmy na to — krytycznej metodyki konstruowania komunikatów, której próżno szukać w instytucjach gdańskich i nie tylko gdańskich?

Patrzę w przyszłość z nadzieją, lecz na dzień dzisiejszy, parafrazując wiersz J. Kaczmarskiego, więcej zabawek nie pomnożę, a zapisuję przestrożę. Że choć się wiecznie bawić może — nie taką mu wyśniłem drogę.

Piotr Tadeusz Mosur

*** Czyt. miejsca zogniskowanego wokół sztuk wizualnych, które na dzień dzisiejszy są zbyt słabe by proponować stanowiska słyszalne przez opinię publiczną.

O tym, że galeria nie jest miejscem, mówiło się już wiele lat przed moim narodzeniem. Slogan ów, z racji swojej hasłowości, nie był więc naczelną myślą, jaka przyświecała nam, gdy zakładaliśmy UL, jednakże przypominał się mocno w chwili, gdy zdaliśmy sobie sprawę, że udało się zgromadzić kilkanaście osób, nazwanych później Pszczołami, nie tyle ze względu na związki towarzyskie poprzedzające istnienie galerii, ile dzięki ULowi właśnie, poprzez niego i ze względu nań. Jednak określenie ULa jako kręgu znajomych oznaczałoby jego zamknięcie — grupy towarzyskie z natury swojej są wykluczające — jak również przekłamanie, skoro powiedziano przed chwilą, że sam UL powstał nieco wcześniej niż zawiązał się pszczeli hufiec. Na pytanie, co przyciągnęło do ULa wszystkie osoby, które pomagały nam przez ostatni rok, odpowiedzieć będzie trudno, bo, jak przypuszczam, złożyło się na to wiele okoliczności; takie pytanie nakierowuje jednak na kolejne, istotniejsze: czym UL jest teraz, jaka jest jego idea? To pytanie o przyszłość galerii.

Należałoby wrócić do niedawnych naszych początków. Wiedzieliśmy wraz z Piotrem T. Mosurem, i nadal stoimy na tym stanowisku, że powieszenie obrazów, postawienie rzeźb — to jeszcze nie jest wystawa. Okoliczności sprawiły, że nie mieliśmy zbyt wiele okazji by to udowodnić — podsumowując ostatni rok naszej działalności muszę stwierdzić, że najbliższej realizacji tego postulatu było chyba pierwsze wydarzenie pt. *Zona*, być może również pokaz filmu Tomasza Sekielskiego *Tylko nie mów nikomu*, który z *Zoną* łączy istotowe osadzenie w aktualnych realiach zewnętrznych. Zadaniem na przyszłość — w kontekście przywołanego postulatu — byłoby odejście od formy wystawy w ogóle, przeformułowanie: „wystawa to jeszcze nie...” Jeszcze nie co?

Być może: jeszcze nie kontakt, nie działanie, nie p r a c a . Tym, co wyklarowało się podczas naszej rocznej działalności, jest załączek czegoś, co nazwaliśmy dość szumnie „systemem”. Polega on na pracy nad ideą każdego wydarzenia, zadaniu sobie fundamentalnych pytań o przyczynę, cel i metodę. Dzieje się to poprzez wspólną dyskusję między kuratorami galerii a osobami proponującymi, najczęściej, no właśnie, wystawę. Dyskusja może doprowadzić do zupełnego przeformułowania założeń i przeformowania efektów, ma na celu głębsze zrozumienie problemu, rozbicie uproszczeń, oczyszczenie z naddatków, uświadomienie oddziaływań poszczególnych części pracy. Oryginalny element tej części „systemu” widzimy w osobie

trzeciej, która będąc nie tyle pośrednikiem między sprawującymi pieczę nad galerią, a osobami ofiarującymi pewną ideę, ile raczej cenzorem obojga stron, wzbogaca pracę o nowe konteksty, lub też zauraca z manowców.

Czy udało się kiedykolwiek ów „system” zastosować? Nigdy całkowicie. Jako galeria nowa, przyciągająca — siłą rzeczy — np. studentów, przez ostatni rok mieliśmy szansę wykonywać w specyficznym pustynnym klimacie Gdańska jak gdyby pracę u podstaw: zadając pytania typu „po co w ogóle wystawa?” i „czemu w galerii?”. Okazuje się, że „galeryjno-wystawienniczy” klaster myślowy jest bardzo trudny do rozbicia. I nawet performans musi mieć wydarzenie na Facebooku. A gdy dziesięcioletnia Ula w ULu sięga po leżący na podłodze łom i zaczyna dokańczać naszą robotę z telewizorem, wszyscy mówią o tym w kategoriach performansu — ale z jakimś dziwnym, biorącym w nawias ostrożnego żartu, uśmieszkiem.

Poprzez ów rozbity telewizor, czyli akcję *POLIT—INFO*, wracamy do wydarzenia „założycielskiego”, do *Zony*. Centralnym jej elementem była biesiada, której ducha staraliśmy się przywołać po części przy okazji każdej kolejnej inicjatywy. Stąd prawie za każdym razem stół z jedzeniem, stąd wernisaże kończące się „posiadówką” na podłodze galerii, na karimatach, na kocach, ze świeczkami, popielniczkami etc. I chociaż gdy w wewnętrznym gronie krytykowaliśmy własne wystawy, te z nich, które były czysto „estetyczne” — podnosiły się głosy sprzeciwu („nie możecie rezygnować z wystawiennictwa!”), to nadal czuć potrzebę rozszerzenia formy, pełniejszego zaangażowania, zacieśnienia więzi... A więc jednak t o w a r z y s t w o ?... Najważniejszym pytaniem na przyszły rok zdaje się więc: jak tę relacyjność zdemokratyzować, jak zamienić hierarchię personalnego lubię-nie lubię na coś bardziej włączającego, mniej pretensjonalnego niż koleżeńskie (by nie rzecz, koleśiowskie) sojusze i układy znajomości, które rządzą *artworldem*, a które usilnie starałem przez ostatnie pół roku obnażać i zwalczać w „Dyskursie Lokalnym” przypominając, że Warszawiakom — siłą rzeczy — najłatwiej jest utrzymywać więzi z innymi Warszawiakami? Innymi słowy, jaką nową formę może (lub ma) przyjąć stosunek między byciem osobą prywatną a osobą publiczną? To pytanie o przyszłość społeczeństwa.

Piotr Szymon Mańczak

K	A	L	E	N	D	A	R	I	U	M
#	Czas	Tytuł	Rodzaj	Osoby	Współpraca					
22.	6 XII 2019	<i>Ćwiczenia z pamięci. Struktury płynne</i>	koncert	Jowan Czerkas, Michał Górczyński, Marek Rogulski, Mika Yichwork	ICS Instytut Cybernetyki Sztuki					
21.	15 XI 2019	<i>Zachowane „W pamięci” (Gdańsk–Kaliningrad)</i>	wystawa	Alexander Matveev, Vahram Mkhitarjan, Juri Pawlov, Tatiana Sobenina, Anna Włodarska, Magdalena Babraj, Aleksandra Kanoniak	Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Sojuz Fotochudożnikow (Kaliningrad), Galeria Worota (Kaliningrad)					
20.	26 X 2019	<i>Ostatni pociąg do Warszawy</i>	projekcja	Dom Mody Limanka						
19.	24 X 2019	Kiermasz książkowy								
18.	11 X 2019	<i>MEDIA><NACJE. Międzyuczelniane Warsztaty Intermedialne 2005–2016</i>	promocja książki	Grzegorz Kłaman, Roman Nieczyפורowski	Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Fundacja Wyspa Progress					
17.	11–20 X 2019	<i>Jestem stąd</i>	wystawa	Julia Popławska						
16.	6 X 2019	<i>Nienasycenie. Kilka kolaży o pielęgnacji ego (Nakład własny #2)</i>	warsztaty	Anna Witkowska	Fundacja Chmura, Luks Sfera, Rok Antyfaszystowski					
15.	20–30 IX 2019	<i>Exegi monumentum</i>	wystawa otwarta	Kolektyw Basta	Rok Antyfaszystowski					
14.	23 VIII – 15 IX 2019	<i>DOB1000609</i>	wystawa	Anna Zagrodzka						
13.	27 VII – 10 VIII 2019	<i>6 lat</i>	wystawa	Olga Anna Markowska						
12.	9 VII 2019	<i>Żywoł Goresława Cużdoziemnego</i>	projekcja	reż. Władimir S., Iwan Szestow						
11.	5–18 VII 2019	<i>Podróż okoruchowa</i>	wystawa	Tomasz Szablowski	Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku					
10.	29 VI 2019	<i>Anomalia</i>	wystawa	Dzieci z Dolnego Miasta, Typiarki, Slutt å stjele ideene mine / It's not nice to steal ideas, Wigor	Wolne Pokoje					
9.	22 VI 2019	<i>Halo UL</i>	wystawa	Magdalena Bączk, Natalia Dopkoska, Natalia Hirs, Marta Jegierska, Ala Kubicka, Kara Lewandowska (Bookowska), Piotr Szymon Mańczak, Piotr Tadeusz Mosur, Tomasz Szablowski, Róża Walaszczyk	Halo Kultura, Cudawianki					
8.	16 VI 2019	<i>SPMP N°7</i>	promocja książki	Agnieszka Piasecka	Sputnik Photos Mentoring Programme					
7.	22 V 2019	<i>Praca kolektywna jako strategia artystycznego oporu</i>	wykład	Anna Karpenko	Fundacja Artystów Kolonia Teraz, Gdańska Galeria Miejska					
6.	20 V 2019	<i>Tylko nie mów nikomu</i>	projekcja	reż. Tomasz Sekielski						
5.	18 V 2019	<i>Noc w ULu</i>	wystawa	Marta Wirtel, Michał Wirtel						
4.	10 V 2019	<i>XD</i>	wystawa	Izabela Rakowska, Beata Kwaśnica, Ania Jeglorz, Aleksandra Kanoniak, Marta Jegierska, Maciej Lewandowski, Zoska Mykietnik, Aleksandra Witulska	Koło Naukowe PI (Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku)					
3.	27 IV 2019	<i>I Otwarty Knifaż – introligatorski</i>	warsztaty	Kara Lewandowska (Bookowska)						
2.	15 II – 1 III 2019	<i>Stan posiadania</i>	wystawa	Dominik Cudny, Aleksandra Iwańczak, Jan Jurczak, Marta Nałęcz, Aneta Nytko, Aga Piasecka, Natallia Piatkevich-Verjnskaya, Ewa Pustułka, Olga Sosnowska, Krzysztof Świątły	Sputnik Photos Mentoring Programme					
1.	11 XI 2018	<i>Zona</i>	happening							

UL

adres   ul. Św. Barbary 3
                  80–753 Gdańsk

telefon   660 811 584 / 667 507 629

e–mail   ul.galeria@gmail.com

instagram   @galeriaul

publikacje   <http://issuu.com/galeriaul>

newsletter   <http://bit.ly/ul-newsletter>